

LIITE

19.7.2024

JATKOTOIMENPITEET PELASTUSTOIMEN VARALLAOLOA KOSKEVASSA ASIASSA

Päätyneet ja vireillä olevat oikeudenkäynnit*Työtuomioistuin 2.5.2022*

Kantajana JAU ry edustaen 13 työntekijää. Oikeus vahvisti varallaolon työajaksi 8 työntekijän osalta ja 5 työntekijän osalta kanne hylättiin Kaupunki veloitettiin maksamaan palkkasaatavia ajalta 2013-2018 yhteensä n. 939.000 euroa viivästyskorkeineen. Oikeuden päätöksen mukaan työntekijöiden palkkasaatavat eivät olleet vanhentuneet vaaditulta ajalta. Palkkasaavat on maksettu vuonna 2022.

Työtuomioistuin, välituomiot 3.3.2023 ja 26.6.2024

Kantajina Sote ry ja JAU ry edustaen 26 työntekijää. Oikeus vahvisti varallaolon työajaksi kaikkien työntekijöiden osalta eri ajanjaksoin vuosilta 2014-2021. Lisäksi oikeus velvoitti Kuopion kaupungin maksamaan Sote ry:lle hyvityssakkoa 2.000 euroa ja Kunta- ja hyvinvointialue työnantajat KT:n maksamaan Sote ry:lle hyvityssakkoa 2.500 euroa. Oikeuden päätöksen mukaan työntekijöiden palkkasaatavat eivät ole vanhentuneet vaaditulta ajalta. Työtuomioistuin tulee antamaan erillisen suoritustuomion palkkasaatavista ja kantajien oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta syksyllä 2024. Työtuomioistuimessa KT vastaa oikeudenkäyntikuluista. Maksettavaksi tulevien palkkasaatavien pääoma tulee olemaan enintään 5,3 Me viivästyskorkeineen, josta kaupungin näkemyksen mukaan vanhentumaton ja samalla riidaton osuus on määrältään (palkkasaatavat vuosilta 2018-2021) 3,5 Me. Työtuomioistuimen tuomio on lopullinen ja se voidaan panna heti täytäntöön samassa järjestyksessä kuin yleisen tuomioistuimen lainvoimainen tuomio. Työtuomioistuimen päätökseen on mahdollista hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta vain tuomionpurun kautta, jos tuomio perustuu ilmeisesti väärän lain soveltamiseen.

Työtuomioistuin, asia 25/03.04.02.02.00/2024

Kantajana SPAL ry edustaen 14 työntekijää. Vaadittu palkkasaatavia vuosilta 2017-2021 yhteensä 2,3 Me viivästyskorkeineen. Oikeudenkäynti jatkuu syksyllä ja ensimmäisessä vaiheessa ratkaistavaksi tulee kysymys kanneoikeudesta. [REDACTED]

Itä-Suomen hallinto-oikeus 14.6.2024

Kantajina 2 työntekijää. Oikeus vahvisti varallaolon työajaksi molempien kantajien osalta eri ajanjaksoin vuosilta 2015-2021. Kaupunki veloitettiin maksamaan palkkasaatavia vastaavalta ajalta 166.466 euroa viivästyskorkeineen ja kantajien oikeudenkäyntikulut. Oikeuden

päätöksen mukaan kantajien palkkasaatavat eivät olleet vanhentuneet vaaditulta ajalta. Kaupungin näkemyksen mukaan vanhentumaton ja samalla riidaton osuus palkkasaatavista on määrältään 66.000 euroa. Päätökseen on mahdollista hakea valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta.

Pohjois-Savon käräjäoikeus 19.7.2024

Kantajina 48 työntekijää. Oikeus vahvisti varallaolon työajaksi kaikkien kantajien osalta eri ajanjaksoin vuosilta 2015-2021. Kaupunki veloitettiin maksamaan palkkasaatavia ajalta 2019-2021 yhteensä 3,25 Me viivästyskorkeineen ja kantajien oikeudenkäyntikulut. Oikeus on katsonut kantajien vaatimukset vanhentuneiksi siltä osin kuin ne ovat koskeneet vuotta 2018 ja sitä aikaisempaa aikaa. Päätökseen on mahdollista hakea valituslupaa Itä-Suomen hovioikeudelta.

Vireillä olevat vaatimukset muutoin

Keskusneuvotteluissa on vireillä JAU ry:n ja JHL ry:n vaatimus 8 työntekijän palkkasaatavista. Asian selvittely on vielä kesken- [REDACTED]

Palkkasaatavien tarkempi määrä on tältä osin vielä laskennassa.

Lisäksi 9 työntekijää ovat esittäneet kaupungille erilliset vaatimukset palkkasaatavista ajalta 2015-2021. Asian käsittely on kesken, mutta työntekijöiden saatavat ovat ilmeisesti pääosin vanhentuneet työaikalain perusteella.

Tilanteen arviointia

Alueellisen pelastustoimen kunnille on pidetty asian johdosta tilannekatsaus 3.7. Tilaisuudessa annettiin tiedoksi selvitys oikeudenkäyntien tilanteesta ja selostettiin nyt esitettävistä jatkotoimenpiteistä sekä niiden perusteita.

Palkkasaatavien perusteen (varallaolo katsottu työajaksi) osalta oikeuskäytäntö näyttää päätösten perustelujen ja näytön arvioinnin kannalta yhdenmukaiselta miehistö- ja yksikönjohtajavarallaolossa, joten tältä osin päätösten muuttuminen valitusteitse on epätodennäköistä. Sen sijaan päällystövarallaolossa varallaoloajasta ei ole katsottu muodostuneen työaikaa. Mikäli päätöksiin ei enää perusteen osalta lähdetä hakemaan muutosta, voidaan riidaton osuus palkoista maksaa ja samalla yhteismäärältään merkittävän viivästyskoron kertyminen lakkaa. Tällä hetkellä viivästyskorko on 11,5 %.

Vanhentumisen osalta (työaikalaki vai työsopimuslaki/viranhaltijalaki) vain käräjäoikeus on soveltanut kaupungin näkemyksen mukaan palkkasaatavien vanhentumiseen työaikalain 38 §:n (605/1996) kanneaikasäännöstä, jonka mukaan oikeus laissa tarkoitettuun korvaukseen raukeaa, jos kannetta työsuhteen jatkuessa ei nosteta kahden vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana oikeus korvaukseen on syntynyt. Sen sijaan työsopimuslaki (5 vuotta) ja viranhaltijalaki (3 vuotta) antavat työntekijälle mahdollisuuden vaatia palkkasaatavia taannehtivasti pidemmältä ajalta ilman kanteen nostamista. Lainvalintakysymyksellä on siten kaupungille asiassa huomattava merkitys. Oikeuskäytäntö ei ole vanhentumiskysymyksen osalta yhdenmukaista, mikä puoltaa muutoksenhakua hallinto-oikeuden ja työtuomioistuimen päätöksiin tältä osin. Hallinto-oikeuden osalta kyseeseen

tulee valituslupahakemuksen tekeminen. Työtuomioistuimen päätöksestä tehtävän mahdollisen tuomionpurkuhakemuksen osalta harkinta on kuitenkin tehtävä vielä yhdessä KT:n edustajien kanssa ottaen huomioon, että KT on ollut päävastuussa prosessin hoitamisessa työtuomioistuimessa.

Mikäli asiassa edetään suosituksen mukaisesti, tulee syksyllä 2024 palkkasaatavia maksettavaksi yhteensä vähintään 6,7 Me viivästyskorkoineen, josta Kuopion kaupungin maksuosuudeksi yhteistoimintasopimuksen mukaisesti jää n. 41 % ja kuntaosuudet laskutetaan samanaikaisesti. Muilta osin palkkasaatavia suoritetaan vahvistetun linjauksen mukaisesti.

Esitys jatkotoimenpiteiksi

Esitän kaupunginhallitukselle, että tuomioistuinten päätöksiin haetaan muutosta vain vanhentumiskysymyksen osalta ja vireillä olevien vaatimusten osalta toimitaan edellä mainitun linjauksen mukaisesti.

Kaupunginlakimies

Vesa Toivanen